Dr. Sandesh Wagh

Professor, Department of History University of Mumbai,

डॉ. संदेश माधवराव वाघ एम.ए.,बी.एड्., पीएच.डी. (सेट) भ्रमणध्वनी : ०९९६९९२६७४६ sandeshwagh7@gmail.com

पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्र. प्रमुख, अण्णासाहेब वर्तक कला महाविद्यालय वसई, जि. ठाणे.

अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात शोधनिबंध वाचन व सहभाग.

- पुरस्कार -

 * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त.
 * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त.
 * महाराष्ट्र शासनाचा सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप पुरस्कार.

- संघटना -

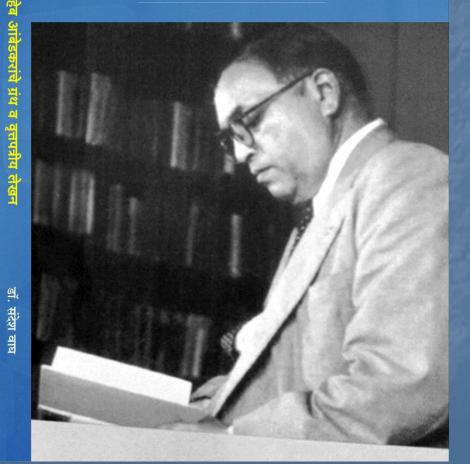
महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स पॉप्युलि- सचिव, संस्थापक- इंडियन पॅन्थर.

- ग्रंथसंपदा -अनेक विषयांवर विविध ग्रंथ प्रकाशित झाले आहेत.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे ग्रंथ व वृत्तपत्रीय लेखन

डॉ. संदेश वाघ

- अण्णासाहेब वर्तक मानव्य महाविद्यालय, वसई, जि. ठाणे येथे पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्रमुख.
- अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासंत्रात शोधनिबंध वाचन व सहभाग. आजवर ३२ ग्रंथ प्रकाशित.
- * महाराष्ट्र शासनाच्या दक्षिणा फेलोशिपचे सतत तीन वर्ष मानकरी.
- * 'डॉ.आंबेडकरर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया'या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा 'इतिहासकार बेंद्रे सर्वोत्कृष्ट प्रबंध पुरस्कार'.

प्रा.डॉ. संदेश वाघ * डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधक पुरस्कार, म.फुले <mark>आदर्श शिक्षक</mark> ^{एम.ए.,बी.एइ., भेएच.डी.(सेंट)} पुरस्कार, महाराष्ट्र शासनाचा सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयसेवक पुरस्कार प्राप्त.

 श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था कोल्हापूर संचलित समाजभूषण गणपतराव काळभोर महाविद्यालय, लोणी काळभोर, पुणे; राजे रामराव महाविद्यालय जत, जि. सांगली; तुळजाभवानी महाविद्यालय तुळजापूर, जि. उस्मानाबाद इत्यादी महाविद्यालयात १९९३ पासून इतिहास विषयाचे अधिव्याख्याता म्हणून कार्यरत.
 अनेक राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय इतिहास परिषदांमधून शोधनिबंधाचे

वाचन. आजवर सात ग्रंथ प्रकाशित. प्रा.डॉ. अंबादास मंजुळकर * 'आंग्रे घराण्याचे मराठा राज्याला योगदान' या विषयावर पीएच्.डी.

एम.ए., पीएच.डी. 🛛 🛠 एमफिल्. व पदव्युत्तर विभाग (इतिहास) विषयाचे अध्यापन.

* श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था कोल्हापूर संचलित कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागठाणे, जिल्हा सातारा येथे इतिहास विषयाचे वरिष्ठ प्राध्यापक म्हणून कार्यरत.

- * एम.ए.(इतिहास) शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर.
- 🛪 सेट परीक्षा उत्तीर्ण (२००६)

प्रा.अजितकुमार जाधव एम.ए.,सेट.

अनेक वृत्तपत्रातून व नियतकालिकांतून इतिहासविषयक लिखाण प्रकाशित.

ISBN No. 978-93-81528-26-6

मराठ्यांचा इतिहास

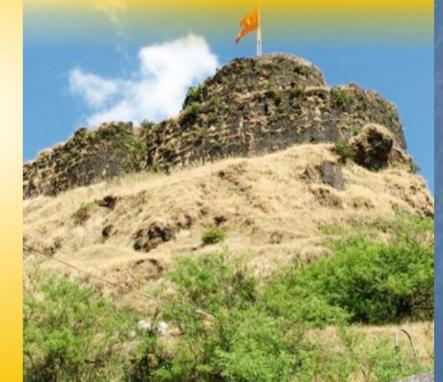
*

डॉ. संदेश वाय 🛠 डॉ. अंबादास मंजुळकर 🛠 प्रा. अजितकुमार जाधव

🛠 डॉ. संदेश वाय 🛠 डॉ. अंबादास मंजुळकर 🛠 प्रा. अजितकुमार जाधव

UGC

लेखक परिचय

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर, संचलित समाजभूषण गणपतराव काळभोर महाविद्यालय, लोणी काळभोर, पुणे; राजे रामराव महाविद्यालय जत, जिल्हा सांगली; तुळजाभवानी महाविद्यालय तुळजापूर, जिल्हा उस्मानाबाद इत्यादी महाविद्यालयात १९९३ पासून इतिहास विषयाचे अधिव्याख्याता म्हणून कार्यरत.

प्राचीन भारत

*

डॉ. अंबादास मंजुळकर

* डॉ. संदेश वाय

डॉ. अंबादास मंजुळकर (एम.ए., पीएच्.डी.)

- ≽ अनेक आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय इतिहास परिषदांमधून शोधनिबंधांचे वाचन व सहभाग.
- 'आंग्रे घराण्याचे मराठा राज्याला योगदान' या विषयावर पुणे विद्यापीठाची पीएच्.डी. पदवी प्राप्त.
- 🍃 एम.फिल्. व पदव्युत्तर विभाग (इतिहास) विषयाचे अध्यापन.
- 🔉 आजवर ०९ ग्रंथ व ०४ शोधनिबंध प्रकाशित.

- अण्णासाहेब वर्तक मानव्य महाविद्यालय, वसई,
 जि. ठाणे येथे पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्रमुख.
 अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय
- चर्चासत्रात शोधनिबंध वाचन व सहभाग. आजवर तीन ग्रंथ प्रकाशित. _ महाराष्ट्र शासनाच्या दक्षिणा फेलोशिपचे सतत

तीन वर्ष मानकरी. 'डॉ. आंबेडकरर्स रोल इन द

बिल्डिंग ऑफ डेमोळॅटिक इंडिया'या पीएच.डी.

डॉ. संदेश वाघ (एम.ए.,बी.एड्.,पीएच्.डी.(सेट))

प्रबंधास पुण विद्यापीठास 'इतिहासकार बेंद्रे सर्वोत्कृष्ट प्रबंध पुरस्कार'.

) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधक पुरस्कार, म. फुले आदर्श शिक्षक पुरस्कार, महाराष्ट्र शासनाचा सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक पुरस्कार प्राप्त.

ISBN: 978-93-81528-02-0

(मुंबई विद्यापीठाच्या नविन अभ्यासक्रमानुसार)

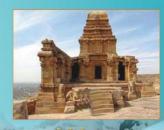

(UPTO 1000 A.D.)

🛠 डॉ. अंबादास मंजुळकर 🛠 डॉ. संदेश वाय

प्राचीन भारत

ANCIENT INDIA

डॉ. संदेश माधवराव वाघ एम.ए.,बी.एड्., पीएच.डी. (सेट)

पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्र. प्रमुख, अण्णासाहेब वर्तक कला महाविद्यालय वसई, जि. ठाणे. अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात शोधनिबंध वाचन व सहभाग. **पुरस्कार -**

- * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त.
- * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त.
- * डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधक पुरस्कार, महात्मा फुले आदर्श शिक्षक पुरस्कार,
- डॉ. आंबेडकर आदर्श शिक्षक पुरस्कार, ॲकॅडमिक एक्सलन्स पुरस्कार, महाराष्ट्र शासनाचा सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप पुरस्कार.

वृत्तपत्र- सहसंपादक-दैनिक 'श्रमिक विकास' मुंबई, संपादक - रेनिसान्स : इंटरनॅशनल रिसर्च जर्नल इन हिस्ट्री ॲन्ड आर्कियॉलॉजी, इंटरनॅशनल मल्टिडिसिप्लीनरी रिसर्च जर्नल (आयएसएसएन प्राप्त)

संघटना - महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स पॉप्युलि- सचिव, बहुजन विद्यार्थी परिषद-सल्लागार-महाराष्ट्र राज्य, संस्थापक- इंडियन पॅन्थर. ग्रंथसंपदा -

मध्ययुगीन भारत, प्राचीन भारत, जगाच्या इतिहासातील महत्वाचे टप्पे, मराठ्यांचा इतिहास, आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास, इतिहासाचे विभाग : पुरातत्वशास्त्र, संग्रहालयशास्त्र, पर्यटन, बौद्ध व जैन धर्मांचा इतिहास, मराठ्यांचा प्रशासकीय व सामाजिक इतिहास (मराठी), डॉ. बी. आर. आंबेडकर : ब्रिफ लाईफ स्केच, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अॅण्ड फिफ्टी इयर्स ऑफ कन्व्हेर्जन टू बुद्धिझम, हिस्ट्री ऑफ मॉडर्न महाराष्ट्र (इंग्रजी) गोलमेज संमेलनमें डॉ. आम्बेडकरका महत्वपूर्ण योगदान, डॉ. आम्बेडकरके प्रजातांत्रिक विचार (हिंदी) (वरिल पैकी नऊ संदर्भग्रंथ आयएसबीएन क्रमांक प्राप्त आहेत.)

ISBN: 978-93-81528-06-8

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर : जीवन चरित्र

Dr. Sandesh Madhavrao Wagh M.A.,B.Ed., Ph.D. (SET)

Designation : Associate Professor, Department of History, University of Mumbai, Mumbai.

Former Coordinator-Indian Council of Historical Research, Western Region of India.

Email: sandeshwagh7@gmail.com Mobile: 09969926746 / 09702756655 Published Books : Prachin Bharat, Madhyayugin Bharat, Aadhunik Maharashtracha Itihas, Marathyancha Itihas, Buddha va Jain Dharmacha Itihas, Aadhunik Maharashtracha Itihas, Marathyancha Prashaskiya ya Samajik Itihas, Jagachya Itihasatil Mahtwache Tappe, Itihasache Vibhag : Puratatva Shastra, Sangrahalay Shastra, Paryatan, Janta, Samta, Mukti Kaun Pathe?, Dr. Babasaheb Ambedkar Jivan Charitra, Ambedkari Samvidhanatun Samajik Kranti, Ambedkari Chalvalicha Itihas, Babasaheb Ambedkaranche Granth va Vruttapatriya Lekhan, Dr. Babasaheb Ambedkaranchi Samajik Lokshahichi Chalval, Dr. Babasaheb Ambedkaranchi Rajkiya Chalaval (Marathi Language), Golmej Summelan Mai Dr. Ambedkar ki Bhumika, Dr. Ambedkar ke prajatantrik Vichar, Dr. Babasaheb Ambedkar Ka Jeevan Charitra (Hindi Language), Dr. Babasaheb Ambedkar's Fifty Years of Conversion to Buddhism, Dr. B.R. Ambedkar : Brief Life Sketch, Socio-Political Conditions in the Nineteenth Century India, History of Modern Maharashtra, Dr. Babasaheb Ambedkar : Architect of the Democratic India. Dr. Babasaheb Ambedkar : The Chief Architect of the Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as the Law Minister of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajya Sabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement (English Language).

Awards and Honors :

• Government of Maharashtra's Higher and Technical Education Depts., "Best NSS Volunteer", STATE LEVEL AWARD.

• Recipient of Pune Universities, Best Ph.D. thesis Award titled as "Historian Bendre Award" for his Ph.D. thesis as "Dr. Babasaheb Ambedkar's role in the Building of Democratic India".

• Recipient of Government of Maharashtra's Daxina fellowship for continues three years for securing highest marks in Government College.

• Dr. Babasaheb Ambedkar Sanshodhak Award, Dr. Ambedkar Ideal Thecher Award, Mahatma Phule Ideal Techer Award, Outstanding Teacher Award, Academic Excellence Award, Buddhist Historian Award, Sahityaratna National Award, Member Board of Studies and Ph.D. Guide in History, JJT University, Rajasthan.

ISBN: 978-93-85218-26-2

Annihilation of Caste : A Study

Dr. Sandesh M. Wagh

Dr. Sandesh Madhavrao Wagh M.A.,B.Ed., Ph.D. (SET)

Designation : Associate Professor, Department of History, University of Mumbai, Mumbai.

Former Coordinator-Indian Council of Historical Research, Western Region of India.

Email : sandeshwagh7@gmail.com Mobile : 09969926746 / 09702756655 Published Books : Prachin Bharat, Madhyayugin Bharat, Aadhunik Maharashtracha Itihas, Marathyancha Itihas, Buddha va Jain Dharmacha Itihas, Aadhunik Maharashtracha Itihas, Marathyancha Prashaskiya va Samajik Itihas, Jagachya Itihasatil Mahtwache Tappe, Itihasache Vibhag : Puratatva Shastra, Sangrahalay Shastra, Paryatan, Janta, Samta, Mukti Kaun Pathe?, Dr. Babasaheb Ambedkar Jivan Charitra, Ambedkari Samvidhanatun Samajik Kranti, Ambedkari Chalvalicha Itihas, Babasaheb Ambedkaranche Granth va Vruttapatriya Lekhan, Dr. Babasaheb Ambedkaranchi Samajik Lokshahichi Chalval, Dr. Babasaheb Ambedkaranchi Rajkiya Chalaval (Marathi Language), Golmej Summelan Mai Dr. Ambedkar ki Bhumika, Dr. Ambedkar ke prajatantrik Vichar, Dr. Babasaheb Ambedkar Ka Jeevan Charitra (Hindi Language), Dr. Babasaheb Ambedkar's Fifty Years of Conversion to Buddhism, Dr. B.R. Ambedkar : Brief Life Sketch, Socio-Political Conditions in the Nineteenth Century India, History of Modern Maharashtra, Dr. Babasaheb Ambedkar : Architect of the Democratic India. Dr. Babasaheb Ambedkar : The Chief Architect of the Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as the Law Minister of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajya Sabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement (English Language).

Awards and Honors :

Government of Maharashtra's Higher and Technical Education Depts., "Best NSS Volunteer", STATE LEVEL AWARD.

Recipient of Pune Universities, Best Ph.D. thesis Award titled as "Historian Bendre Award" for his Ph.D. thesis as "Dr. Babasaheb Ambedkar's role in the Building of Democratic India".

Recipient of Government of Maharashtra's Daxina fellowship for continues three years for securing highest marks in Government College.

Dr. Babasaheb Ambedkar Sanshodhak Award, Dr. Ambedkar Ideal Thecher Award, Mahatma Phule Ideal Techer Award, Outstanding Teacher Award, Academic Excellence Award, Buddhist Historian Award, Sahityaratna National Award, Member Board of Studies and Ph.D. Guide in History, JJT University, Rajasthan.

ISBN: 978-93-85218-25-5

Dr. Babasaheb Ambedkar's Democratic Movement

Dr. Sandesh M. Wagh

Dr. Sandesh Madhavrao Wagh M.A.,B.Ed., Ph.D. (SET)

Designation : Associate Professor, Department of History, University of Mumbai, Mumbai.

Former Coordinator-Indian Council of Historical Research, Western Region of India.

Email : sandeshwagh7@gmail.com Mobile : 09969926746 / 09702756655 Published Books : Prachin Bharat, Madhyayuqin Bharat, Aadhunik Maharashtracha Itihas, Marathyancha Itihas, Buddha va Jain Dharmacha Itihas, Aadhunik Maharashtracha Itihas, Marathyancha Prashaskiya va Samajik Itihas, Jagachya Itihasatil Mahtwache Tappe, Itihasache Vibhag : Puratatva Shastra, Sangrahalay Shastra, Paryatan, Janta, Samta, Mukti Kaun Pathe?, Dr. Babasaheb Ambedkar Jivan Charitra, Ambedkari Samvidhanatun Samajik Kranti, Ambedkari Chalvalicha Itihas, Babasaheb Ambedkaranche Granth va Vruttapatriya Lekhan, Dr. Babasaheb Ambedkaranchi Samajik Lokshahichi Chalval, Dr. Babasaheb Ambedkaranchi Rajkiya Chalaval (Marathi Language), Golmej Summelan Mai Dr. Ambedkar ki Bhumika, Dr. Ambedkar ke prajatantrik Vichar, Dr. Babasaheb Ambedkar Ka Jeevan Charitra (Hindi Language), Dr. Babasaheb Ambedkar's Fifty Years of Conversion to Buddhism, Dr. B.R. Ambedkar : Brief Life Sketch, Socio-Political Conditions in the Nineteenth Century India, History of Modern Maharashtra, Dr. Babasaheb Ambedkar : Architect of the Democratic India, Dr. Babasaheb Ambedkar : The Chief Architect of the Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as the Law Minister of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajya Sabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement (English Language).

Awards and Honors :

• Government of Maharashtra's Higher and Technical Education Depts., "Best NSS Volunteer", STATE LEVEL AWARD.

• Recipient of Pune Universities, Best Ph.D. thesis Award titled as "Historian Bendre Award" for his Ph.D. thesis as "Dr. Babasaheb Ambedkar's role in the Building of Democratic India".

• Recipient of Government of Maharashtra's Daxina fellowship for continues three years for securing highest marks in Government College.

• Dr. Babasaheb Ambedkar Sanshodhak Award, Dr. Ambedkar Ideal Thecher Award, Mahatma Phule Ideal Techer Award, Outstanding Teacher Award, Academic Excellence Award, Buddhist Historian Award, Sahityaratna National Award, Member Board of Studies and Ph.D. Guide in History, JJT University, Rajasthan.

ISBN: 978-93-85218-01-9

Dr. Babasaheb Ambedkar : Architect of the Labour Policy of India

Dr. Sandesh M. Wagh

Dr. Sandesh Madhavrao Wagh

Education Qualification : M.A., B.Ed., Ph.D. (SET)

Designation : Incharge, P.G. Dept. of History, A.V. College of Arts, Vasai, Dist. Thane, Maharashtra (India)

Email : smwagh@rediffmail.com Mobile : 09969926746

Published Books : Dr. Babasaheb Ambedkar's Fifty Years of Conversion to Buddhism, Socio-Political Conditions in the Nineteenth Century India, Dr. Babasaheb Ambedkar : Architect of the Democratic India, Dr. Babasaheb Ambedkar : The Chief Architect of the Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as the Law Minister of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajya Sabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement (English Language).

Awards and Honors :

* Government of Maharashtra's Higher and Technical Education Depts., "Best NSS Volunteer", STATE LEVEL AWARD.

* Recipient of Pune Universities, Best Ph.D. thesis Award titled as "Historian Bendre Award" for his Ph.D. thesis as "Dr. Babasaheb Ambedkar's role in the Building of Democratic India".

* Recipient of Government of Maharashtra's Daxina fellowship for continues three years for securing highest marks in Government College.

Socio-Political Conditions in the Nineteenth Century India

डॉ. संदेश माधवराव वाघ एम.ए.,बी.एड्., पीएच.डी. (सेट) भ्रमणध्वनी : ०९९६९९२६७४६ sandeshwagh7@gmail.com

पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्र. प्रमुख, अण्णासाहेब वर्तक कला महाविद्यालय वसई, जि. ठाणे.

अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात शोधनिबंध वाचन व सहभाग.

- पुरस्कार -

 * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरसे रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त.
 * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त.
 * महाराष्ट्र शासनाचा सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप पुरस्कार.

- संघटना -

महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स पॉप्यूलि- सचिव, संस्थापक- इंडियन पॅन्थर.

> - ग्रंथसंपदा -अनेक विषयांवर विविध ग्रंथ प्रकाशित झाले आहेत.

ISBN No. 978-93-81528-27-3

मुक्ती वतीन पथे? डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

डॉ. संदेश माधवराव वाघ

शिक्षण :	एम.ए.,बी.एड्., पीएच.डी. (सेट)
नोकरी :	पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्र. प्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापक, अण्णासाहेब वर्तक कला
	महाविद्यालय वसई, जि. ठाणे.
ईमेल :	smwagh@rediffmail.com, भ्रमणध्वनी : 9969926746
प्रकाशित संदर्भग्रंथ :	साप्ताहिक समता, जनता (मराठी),
	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ॲण्ड फिफ्टी इयर्स ऑफ कर्न्व्हर्जन टू बुद्धिझम,
शोधनिवंध :	Dr. Babasaheb Ambedkar Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar Chief Architect of Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Roler Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India. अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भारतात शोधनिबंध
	वाचन व सहभाग.
सन्मान व पुरस्कार :	🔹 🗴 महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्रा
	* 'डॉ. वावासाहेव आंवेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीए प्रवंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रवंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त.
संघटना :	महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स
	पॉप्यलि- सचिव, बहजन विद्यार्थी परिषद-सलागार-महाराष्ट्र राज्य, संस्थापक- इंडियन

ISBN : 978-93-81528-24-2

समाज-समता-संघाचे पाक्षिक मुखपत्र

डॉ. भीमराव आंबेडकर, एम.ए.,पीएच.डी.,डी.एस्.सी.,बार-अंट-लॉ यांच्या नेतृत्वाखाली निघणारे

संपादक - डॉ. संदेश वाघ

डॉ. संदेश माधवराव वाघ

शिक्षण : एम.ए.,बी.एड्., पीएच.डी. (सेट) नोकरी : पदव्युत्तर इतिहास विभाग प्र. प्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापक, अण्णासाहेब वर्तक कला महाविद्यालय वसई, जि. ठाणे. इंमेल : smwagh@rediffmail.com, भ्रमणध्वनी : 9969926746 प्रकाशित संदर्भग्रंथ : साप्ताहिक समता, जनता (मराठी), डॉ. वाबासाहेब आंबेडकर अँण्ड फिप्टी इयर्स ऑफ कर्न्व्हर्जन टू बुद्धिझम, Dr. Babasaheb Ambedkar Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India. शोधनिबंध : अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भारतात शोधनिबंध वाचन व सहभाग. सन्मान व पुरस्कार : * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स रेल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त. संघटना : महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्ष दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त. महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्ष दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त.		
महाविद्यालय वसई, जि. ठाणे. इंमेल : smwagh@rediffmail.com, भ्रमणध्वनी : 9969926746 प्रकाशित संदर्भग्रंथ : साप्ताहिक समता, जनता (मराठी), डॉ. वावासाहेव आंबेडकर अण्ड फिफ्टी इयसं ऑफ कर्न्व्हर्जन टू बुदिझम, Dr. Babasaheb Ambedkar Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India. शोधनिबंध : अनेक आंतराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भाधनिवंध वाचन व सहभाग. सन्मान व पुरस्कार : * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त. संघटना : महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स	शिक्षण :	एम.ए.,बी.एड्., पीएच.डी. (सेट)
प्रकाशित संदर्भग्रंथ :साप्ताहिक समता, जनता (मराठी), डॉ. बाबासाहेव आंबेडकर ॲण्ड फिफ्टी इयर्स ऑफ कर्न्व्हर्जन टू बुद्धिझम, Dr. Babasaheb Ambedkar Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar Chief Architect of Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India.शोधनिबंध :अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भारतात शोधनिबंध वाचन व सहभाग.सन्मान व पुरस्कार :* महाराष्ट्र शासवाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीटाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त.संघटना :महाराष्ट्र अंडरग्रिव्हिलेज्ड टिचर्स अंतोसेएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉकस	नोकरी :	
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ॲण्ड फिफ्टी इयर्स ऑफ कर्न्व्हर्जन टू बुद्धिझम, Dr. Babasaheb Ambedkar Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar Chief Architect of Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India. vìोधनिबंध : अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भाधनिबंध बाचन व सहभाग. सन्मान व पुरस्कार : * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेसोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त. संघटना : महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स	ईमेल :	smwagh@rediffmail.com, भ्रमणध्वनी : 9969926746
Dr. Babasaheb Ambedkar Social Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar Chief Architect of Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India. शोधनिबंध : अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भारतात शोधनिबंध वाचन व सहभाग. सन्मान व पुरस्कार : * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त. महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स	प्रकाशित संदर्भग्रंथ :	साप्ताहिक समता, जनता (मराठी),
Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar Chief Architect of Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India.शोधनिबंध :अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रात भाधनिबंध वाचन व सहभाग.सन्मान व पुरस्कार :* महाराष्ट्र शासताचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीटाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त.संघटना :महाराष्ट्र अंडरप्रिल्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉकस		डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ॲण्ड फिफ्टी इयर्स ऑफ कन्व्हेर्जन टू बुद्धिझम,
सन्मान व पुरस्कार : * महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा 'सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त. * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त. महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स	शोधनिबंध :	Ambedkar Architect of India, Dr. Babasaheb Ambedkar Chief Architect of Constitution of India, Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion to Buddhism, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role in the Rajyasabha, Dr. Babasaheb Ambedkar's Political Movement, Dr. Babasaheb Ambedkar's Role as Law Minister of India.
 * 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिंया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त * महाराष्ट्र शासनाची सतत तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त. संघटना : 		वाचन व सहभाग.
संघटना : महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स	सन्मान व पुरस्कार :	* 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेमोक्रॅटिक इंडिंया' या पीएच.डी. प्रबंधास पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएच.डी. प्रबंधाचा 'इतिहासकार बेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त
	संघटना :	महाराष्ट्र अंडरप्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन- सचिव, लायन्स क्लब ऑफ वॉक्स

ISBN : 978-93-81528-25-9

डॉ. भीमराव आंबेडकर, एम.ए.,पीएच.डी.,डी.एस्.सी.,बार-ॲट-लॉ यांच्या नेतृत्वाखाली निघणारे

जनहित प्रवर्तक साप्ताहिक पत्र

566 THE PEOPLE संपादक - डॉ. संदेश वाघ

लेखक परिचय

- * अे. आर. बुर्ला महिला महाविद्यालय येथे इतिहास विषयाचा अधिव्याख्याता म्हणून कार्यरत.
- * 'सोलापूरचा राजकीय विकासाचा इतिहास (१८८५-१९५०)'
- या विषयात सोलापूर विद्यापीठाची पीएच.डी. पदवी प्राप्त.
- * संपादक : गोल्डन रिसर्च थॉटस्
- * सहाय्यक संपादक : इंडियन स्ट्रीम्स रिसर्च जर्नल.
- * अनेक राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय परिषदात सहभाग.

प्रा.डॉ. संदेश वाघ एम.ए.,बी.एड.,

पीएच.डी. (सेट

- * अ.व. महाविद्यालय, ठाणे येथे इतिहास विषयाचे प्राध्यापक.
- * इतिहास विषयावरील ३५ संदर्भ ग्रंथांचे लेखन व सहलेखन.
- * आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्य इतिहास परिषदात अनेक शोधनिबंध सादर.
- * अनेक सामाजिक संघटनांत सक्रिय सहभागः
- महाराष्ट्र शासनाचा रासेयोचा सर्वोत्कृष्ट रासेयो स्वयंसेवक हा राज्यपुरस्कार प्राप्त.
- * पुणे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृष्ट पीएवःडी. प्रबंधाचा इतिहासकार चेंद्रे प्रस्कार प्राप्त.
- अनेक आंतरराष्ट्रीय आयएसएसएन शोधपत्रिकांचे संपादक, सहसंपादक तथा उपसंपादक.

- * पदवी च पदव्युत्तर इतिहास विभाग, चिश्तिया महाविद्यालय खुल्ताबाद, औरंगाबाद.
- * इतिहास विषयावरील भराठेकालीन लोकांचे दैनंदिन जीवन ग्रंथ प्रकाशित.
- * आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्य इतिहास परिषदात अनेक शोधनिबंध सादर.
- * मराठवाडा इतिहास परिषदेचे आजीव सदस्य.
- * डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ शिक्षक संघटनेचे
- प्रा.डॉ. हरी नारायण जमाले सहकोषाध्यक्ष. एम.ए.,एम.फिल., पोएच.डी. * अध्यक्ष, जिज
 - * अध्यक्ष, जिजामाता महिला महाविद्यालय, पडेगांव, औरंगाबाद.
 - * अध्यक्ष, के. वामणराव पितांबरे महाविद्यालय, पडेगांव, औरंगाबाद.

ISBN 978-93-81528-72-3

भारतीं राष्ट्रीं य चळवळींचा इतिहास

(इ.स. १८८५ ते इ.स. १९४७)

🛠 डॉ. तुकाराम शिंदि 🛠 डॉ. संदेश वाघ 🛠 डॉ. हरी जमाले

डॉ. संदेश माभवराव वाय एम.ए.,बी.एड्., सेट, पीएच.डी. सहमोगी प्राव्यापक, इतिहास विमाग मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

डॉ.संदेश वाय यांची आजवर मराठी, इंग्रजी, हिंदी धावेतील ४० पुस्तके प्रकाशित झाली आहेत. ६० शोधनिषंध आंतरराष्ट्रीय लोधपत्रिकांमध्ये प्रकाशित झाले आहेत. जपान,यलेशीया, धायलंड, नेपाळ, तुबई, जीलंका देशांमध्ये त्यांनी व्याख्याने दिली आहेत. त्यांना महाराष्ट्र लास्त्नाची सलग तीन वर्षे दक्षिणा फेलोशिप प्राप्त झाली आहे, तसेच महाराष्ट्र शासनाचा 'सर्वोत्कुड रासेयो स्वयंसेवक राज्यस्तरीय पुरस्कार' प्राप्त झाला आहे. त्यांच्या 'डॉ. पाबासाहेव आंबेडकर्स रोल इन द बिल्डिंग ऑफ डेनोझेटिक इंडिया' वा पी.एचडी. प्रबंधास सावित्रीवाई कुले पुजे विद्यापीठाचा सर्वोत्कृड पी.एचडी. प्रवंधाचा 'इतिहासकार वेंद्रे पुरस्कार' प्राप्त झाला आहे. त्यांच्या मार्गदर्शनस्त्राली तीन पी.एचडी. तत्वा एक एम.फील. पदव्या विद्याच्यांना प्राप्त झाल्या आहेत. आंवेडकरी चळवळीत त्यांचे लेक्षणिक क्षेत्रातील योगदान महत्वपूर्ण आहे.

'अनुसुचित जाती य अनुसुचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम १९८९, नियम १९९५ य संशोधन नियम २०१६ : मार्गवर्शिका' यात भाग १ मध्ये अजा/अज प्रवर्गाकरिता संरक्षणात्मक संविधानात्मक तरतुवी, नागरी हक संरक्षण अधिनियम १९५५, नागरी हक संरक्षण अधिनियम. निषम १९७७, अजा/अज (अत्याचारास प्रतिषंध) अविनिषम, १९८९, संविधान (अनुसुचित जाती) आवेश (सुआरणा) अधिनिवम, १९९१ (१९९१ चा ३६), अजा/अज (अत्याचारास प्रसिसंग) नियम १९९५, The Scheduled Castes And The Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Amendment Ordinance, 2014 (no. 1 of 2014), भारत का राजपत्र २३ जून २०१४, अनुसूचित जाति और अनुसूचित जनजाति (अत्याचार निवारण) संशोधन निवम,२०१६, भारत का राजपत्र, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) संशोधन नियम २०१६, मारतीय दंह संहिता व अजा/अज अत्याचारास प्रतिबंध विषयक सहाय्यक कलमे, फौजवारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ व अजा/अज अत्याचारास प्रतिबंध विषयक सहाय्वक कलमे, माहितीचा अभिकार अधिनियम २००५ व अजा/अज अत्याचारास प्रतिबंध विषयक सहाय्यक कलमे. भाग २ मध्ये अजा/अज वरील अत्याचाराची शासकीय आकडेवारी, भाग ३ मध्ये अजा/अज अत्याचारास प्रतिबंध कायद्या संवर्धात अंमलवजावणी संवर्धातील माहिती, भाग ४ मध्ये राष्ट्रीय अनुसुचित जाती आयोगाची कार्यप्रणाली याबावत माहिती, भाग ५ मध्ये अजा/अज (अत्याचार प्रतिबंध) अभिनिषम संदर्धातील न्यायालयाचे महत्वपूर्ण निवाडे, माग ६ मधील परिशिष्टांप्रख्ये केंद्र तथा राज्य सरकारचे काखरे, परिपत्रके, शासन निर्णय, माहितीचा अधिकार, सहपत्र, परिशिष्ट, पत्र, पोलीस अहवाल, अनुसूची, सूची यांचा समावेश आहे. संदर्भसूचीमध्ये मराठी व इंग्रजी भाषेतील उपयुक्त संदर्भसाधने नमूद केलेली आहेत.

सदर मार्गदर्शिकेत अजा/अज पांज्यावरील अत्याचाराज्या अंमलवजावणी संदर्भात एकत्रितरित्या अत्यंत महत्वपूर्ण माहिती देण्यात आली आहे. त्यामुळे सदर मार्गदर्शिकेचा उपयोग आंबेडकरी चळ्यळीतील अनेक कार्यकर्त्यांना निश्चितच होणार आहे.

सुसूचित वाती व अनुसूचित वमाती(अत्याचसास प्रतिवंव)अधिनिष्म १९८९, निषम १९९५ व संप्रोधन निक्म १०१६ : मार्गक्रीका।प्रा.डॉ.संदेत वाब । सुगावा प्रकारन ।

अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम १९८९, नियम १९९५ व संशोधन नियम २०१६ : मार्गदर्शिका

